

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
1. W POSZUKIWANIU „ISTOTY RZECZY”	8
Pojęcie materii w filozofii starożytnej	8
Pojęcie materii w nowożytnej filozofii i przy- rodoznawstwie	15
2. POGLĄDY NA MATERIE W NAUKACH FIZYKO- CHEMICZNYCH XIX WIEKU	24
Fryderyk Engels o dialektyce i metafizyce	24
Nowożytna atomistyka	27
Nowe poglądy na budowę materii	35
3. FILOZOFIA POZYTYWISTYCZNA O POJĘCIU MA- TERII	42
Ernest Mach i Wilhelm Ostwald o pojęciu ma- terii	43
Materia „znika”	50
Pojęcie materii w poglądach rosyjskich zwo- lenników empiriokrytycyzmu	56
4. MARKSISTOWSKA KRYTYKA EMPIRIOKRYTYCZ- NEGO POJĘCIA MATERII	61
Jerzy W. Plechanow	61
Lubow I. Akselrod	64
Abraham M. Deborin	65
Włodzimierz I. Lenin	67

5. POWSTANIE I ZMIERZCH KONCEPCJI „DWÓCH POJĘĆ MATERII”	73
O koncepcji „dwóch pojęć materii” w filozofii marksistowskiej	73
Krytyka koncepcji „dwóch pojęć materii”	82
Wyniki	88
6. FILOZOFICZNE POJĘCIE MATERII W UJĘCIU ATRYBUTYWNYM I GNOSEOLOGICZNYM	94
Stanowisko ontologiczne	94
Stanowisko gnoseologiczne	109
Wyniki	114
7. FILOZOFICZNA KONCEPCJA MATERII A FIZYKA WSPÓLCZESNA	131
O obiektywności i poznawalności bytów fizycz- nych	133
Dualizm korpuskularno-falowy	133
Zasada nieoznaczoności Heisenberga	137
Konsekwencje filozoficzne	138
Pojęcie cząstek wirtualnych	152
Idea niewyczerpalności materii a pojęcie „ele- mentarności” w fizyce	154
Filozoficzna idea niewyczerpalności materii	155
Pojęcie elementarności w fizyce	158
8. CZY MATERIA „ZNIKA”?	166
Atomizm starożytny a współczesny materializm filozoficzny	168
Pojęcie materii a nowe odkrycia	170
Błędy terminologiczne	171
Trudności poznawcze	175
9. FILOZOFICZNE POJĘCIE MATERII A NAUKI SPO- ŁECZNE	178
ZAKOŃCZENIE	184
LITERATURA	196